

” Η ΑΙΘΙΟΠΙΣ. ”

Ἡ Αἰθιοπίς¹ εἶναι ἀρχαῖον ἔπος, ἀναγόμενον μετ' ἄλλων πολλῶν εἰς τὸν « Ἐπικόν » λεγόμενον « Κύκλον », ὅστις ἦν συλλογὴ τριάκοντα περίπου ἐπικῶν ποιημάτων τῆς ἰωνικῆς σχολῆς, ἅτινα μετὰ πολλῆς τῆς ἐπιμελείας ἀνεγινώσκοντο τὸ πᾶλαι καὶ ἐμελετῶντο οὐχὶ τοσοῦτῳ διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἀξίαν καὶ ἀρετὴν αὐτῶν, ὅσῳ διὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἐν αὐτοῖς πραγμάτων, καθ' ἃ ὁ γραμματικὸς² Πρόκλος ἐν τῇ Χριστομαθείᾳ αὐτοῦ πληροφόρεῖ, ἐπιφέρων ἐπὶ λέξει τάδε: « Τοῦ ἐπικοῦ Κύκλου τὰ » ποιήματα διαδοῦνται καὶ σπουδαῖνται τοῖς πολλοῖς οὐχ οὕτως διὰ τὴν ἀρετὴν, ὡς διὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἐν αὐτῷ πραγμάτων ». Ἦν δὲ γεγραμμένον τὸ προκείμενον ἔργον ἐν πέντε βιβλίοις³, καὶ πατὴρ αὐτοῦ λέγεται Ἀρκτίνος ὁ ἐκ Μιλήτου τῆς Ἰωνίας, ἐνθα τὸ πᾶλαι ὁ Ἀχιλλεὺς ἐγεραίρετο καὶ ἐτιμᾶτο ὡς ἥρωος τῆς πόλεως. Ἡ αἰθιοπίς εἶνε μετὰ τὴν Ἰλιάδα τὸ ἀρχαιότατον τῶν ποιημάτων τοῦ Ἐπικοῦ Κύκλου, ὅπερ ὅμως δὲν ἦτο ἀπηνλλαγμένον καὶ καθαρὸν ἀπομυμήδεον, λαμβανομένον ἐκ τῆς Ἰλιάδος, πρὸς ἣν καὶ ἄλλην τὸ προκείμενον ἔπος ἔχει σχέσιν, τὴν ἐξῆς, ὅτι δηλαδὴ καὶ τοῦτο ἐποιοῖτο ἀποκλειστικῶς πρὸς δόξαν καὶ ἀπαθανάτισιν τοῦ Ἀχιλλέως, ὅπως καὶ ἡ Ἰλιάς, ἥτις πρὸ παντὸς τὸν ἥρωα τοῦτον ἐγκωμιάζει· ὥστε ὑπὸ τὴν ἐποψὴν ταύτην ἦν ἡ Αἰθιοπίς τρόπον τινὰ μία Ἀχιλλεία. Αἱ δὲ σπουδαῖαι διαφοραί, αἱ μεταξὺ ἀμφοτέρων τούτων τῶν ποιημάτων ὑφιστάμεναι, οὐδὲν ἄλλο ἦσαν ἢ ἐπακολουθήματα τῆς μετὰ ταῦτα πίστεως τῶν ἀρχαίων περὶ καθαρυῶν ἀπὸ φόνων καὶ περὶ ἀπαθανάτισεως ἡρώων· πλὴν δὲ τούτου παρενεπλάχθησαν ὡς συνέχεια τοῦ τρωικοῦ πολέμου καὶ ἄλλα πολεμικὰ γεγονότα, ἅπερ ἡ Ἰλιάς δὲν ἠδύνατο βεβαίως νὰ πραγματευθῇ, διότι ἐπανειλημμένως ἦδεν καὶ διαρρηθὴν ἕρεται ἐν αὐτῇ ἡ εἰδησις, ὅτι ἐμελλε νὰ πέσῃ ὁ Ἀχιλλεὺς ἀμέσως μετὰ θάνατον τοῦ Ἑκτορος. Οὕτω λοιπὸν πολλαχῶς διαφέρει ἀπὸ τῆς Αἰθιοπίδος ἡ Ἰλιάς, ἥτις δὲν περιγράφει μὲν τὸν θάνατον τοῦ ἥρωος Ἀχιλλέως, πάντως ὅμως προλαμβάνει καὶ ἀπαμύλλει τὴν δούλητά τοῦ πόνου καὶ τοῦ χαλεποῦ ἄλγους ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ. Ἐν δὲ τῇ Αἰθιοπιδί ἀναφαίνονται τοῦναντίον νέα πρόσωπα, πρῶτον μὲν ἡ Ἀμαζών Πενθεσίλεια· καὶ εἶτα ὁ Μένων, υἱὸς τοῦ Τιθωνοῦ καὶ τῆς θεᾶς Ἡοῦς, βασιλεὺς δὲ τῶν Αἰθιοπῶν, ὅστις, φονεύσας ἐν μάχῃ τινὶ τὸν Ἀντίλοχον, ἐξώργισε τὸν υἱὸν τῆς Θέτιδος, ὅστις ὀργῇ καὶ φονεῖ αὐτόν, ὅπως ὁ αὐτὸς ἐν Ἰλιάδι ἀναίρει τὸν Ἑκτορα, τὸν φονέα τοῦ φιλιτάτου αὐτῷ Πατρόκλου· εἶναι λοιπὸν ὁ ἐν τῇ Αἰθιοπιδί Ἀντίλοχος οὕτω στενωδὸς μετὰ τοῦ Ἀχιλλέως συνδεδεμένος, ὡς ἦτο μετ' αὐτοῦ καὶ ὁ Πάτροκλος ἐν Ἰλιάδι. Ἀλλὰς δὲ καὶ ἡ ἐπινόησις καὶ πραγμάτων τῶν προκείμενου ἔπους οὕτω τεχνέντως διεξήχθησαν, ὥστε δικαιολογεῖται πρὸς τοὺς ἐν τῷ ποιήματι τούτῳ ἀπαντῶντας μύθους διέτρεφε στοργὴν ἢ μετὰ ταῦτα τέχνη παρ' Ἑλλήσι καὶ ποίησις, ἰδίᾳ δὲ ἡ τραγικὴ, ἥτις ἀφθόνους ἦντλινε τὰς ὑποθέσεις τῶν τραγωδιῶν αὐτῆς ἀπὸ τῆς Αἰθιοπίδος ταύτης καὶ ἀπὸ τοῦ Ἐπικοῦ γενικῶς Κύκλου. Αὐταὶ δὲ αὐταὶ αἱ ἐκ τοῦ Κύκλου τούτου ληφθεῖσαι καὶ ἐν τῇ μετὰ ταῦτα ἑλληνικῇ ποιήσει περιωθηθεῖσαι εἰδησεις δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ἡμῖν εἰς ἀκριβέστερον κατὰ τὸ ἐνὸν προσδιορισμὸν τοῦ περιεχομένου τῆς Αἰθιοπίδος ὡς ἐξῆς.

Δὲν εἶχον εἰδέτι ἐν Τροίᾳ κοπάσει οἱ κλαυθμοὶ καὶ οἱ ὀδυρμοὶ

1. L. Preller: Griechische Mythologie: II 1875 Berlin σ.
433 — 441.

2. Καὶ φιλόσοφος, κατὰ Müller: Ἱστορία τῆς ἐλληνικῆς φιλοσοφίας: μετάφρασις Α. Κυπριανοῦ ἐν Ἀθήναις I, 1867 σ. 92. Πρὸς. καὶ σημ. 2ον, ἔθθα λέγει· ὅτι ὁ Welcker ἀποδέχεται δύο Πρόκλους φιλόσοφον καὶ γραμματικόν. Ἀλλὰ καὶ ὁ E. Munk: Geschichte der griechischen Literatur: I 1879 Berlin σ. 51, διαστέλλει Πρόκλον τὸν γραμματικόν, πιθανῶς ἀκμασάντα περὶ τὸ 150 μ.Χ., ἀπὸ ἑτέρου Πρόκλου τοῦ Νεοπλατωνικοῦ φιλοσόφου.

3. Munk. Gesch. d. gr. Lit. κτλ. I, σ. 51, Müller Ἱστορία
Ἑλλήν. φιλολ. κτλ. I, σ. 93 σημ. 1ην « Κατὰ τὸν Πρόκλον, περιελάμβαν-
» νεν ὁ Κύκλος πέντε βιβλία τοῦ Ἀρκτίνου, ἔπειτα δὲ καὶ ἄλλα δύο.
» Κατὰ δὲ τὴν Tabula Borgiana περιεῖχον τὰ ἔπη τοῦ Ἀρκτίνου στίχ.
» 9,400, οἵτινες κατὰ τὸ μέτρον τῶν ὁμηρικ. ραψῶδ. ἐπλήρουν 12 τοῦ-
» λάρχιστον ραψῶδας ».

ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ "Εκτορος, ὅτε ἐπιφαινεται ἡγουμένη τῶν Ἀμαζόνων ὡς σύμμαχος τῶν Τρώων ἡ Πενθεσίλεια, θυγάτηρ Ἀρρεως καὶ Θραῖσθα τὴν καταγωγὴν, καὶ τοσοῦτον ἀνδρείως μάχονται αὐτὴ τε καὶ αἱ περὶ αὐτὴν Ἀμαζόνες ἐν τῷ συναφθέντι αὐθις μεταξύ Ἑλλήνων καὶ Τρώων ἀγῶνι, ὥστε τὰ πάνδεινον πάσχοντες οἱ Ἕλληνες, ἐπικαλοῦνται κατὰ τῶν νέων τούτων ἐχθρῶν τὴν συνδρομὴν τοῦ Ἀχιλλέως, ὅστις κατελθὼν εἰς τὴν μάχην φονεῖει τὴν βασιλίσσαν τῶν Ἀμαζόνων Πενθεσίλειαν. Καὶ εἶχεν ἤδη θανασίμως πληθεῖ αὐτὴν, ὅτε ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἡ νεαρὰ ἐκείνης ἡλικία καὶ ἑκτακτος ὥραϊότης, ἣν θαυμάζων ἐπιτρέπει τοῖς Τρωσὶ, μέσθην τὴν καρδίαν ἀλγῶν, ἵνα παραλαβόντες τὸν νεκρὸν αὐτῆς ἐνταφιάσωσιν αὐτὸν μετὰ τῆς εἰς βασιλίσσαν ὀφειλομένης τιμῆς καὶ ὑπολήψεως¹. Ὅτε δὲ εἶτα ὁ Θεοδίτης διὰ τὴν ἀδυναμίαν ταύτην τοῦ ἥρωος ὀνειδίζει αὐτὸν καὶ κακολογεῖ καὶ δὴ ἀκρωτηριάζει καὶ αὐτὸ τὸ νεκρὸν καὶ ἄπνουν τῆς πολεμικῆς νεάνιδος σῶμα, φονεῖει ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ τὸν ἀναίσχυντον τοῦτον δι' ἐνὸς γρόνθου, ἐβ' ᾧ καὶ ἐξοργίζεται ἄγαν ὁ στενωτέρως τοῦ Θεορίτου συγγενεῖς Διομήδης, οὕτως ὥστε ἐκρήγνυνται δεινῇ μεταξὺ Ἑλλήνων στάσις². Μετὰ ταῦτα ἀποπλάει ὁ Ἀχιλλεὺς εἰς Λέσβον ὅπως προσενέγκῃ θυσίαν τῷ Ἀπόλλωνι, τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ καὶ τῇ μητρί, μεθ' ὃ ἐξαγνίζει αὐτὸν ὁ Ὀδυσσεύς καὶ ἀποκαθαίρει ἀπὸ τοῦ χυθέντος αἵματος. Ἡ δὲ βαθεῖα αἰσθησις, ἣν ἐνεποίησε τῷ Ἀχιλλεῖ ἡ θνήσκουσα Πενθεσίλεια ἔτι μᾶλλον καὶ ἐπὶ τὸ παθητικώτερον ἐξήρθη ὑπὸ τῶν καλλιτεχνῶν, οἵτινες παρέσθηνσαν ἐν τοῖς ἑαυτῶν ἔργοις τὴν νεαρὰν ταύτην τῶν Ἀμαζόνων βασιλίσσαν ἐν τῇ ἀγκάλῃ τοῦ ἥρωος ἐκπνέουσιν.³

Μετὰ τὴν δίκην αὐτὴν ἐπιφαίνεται ὁ Μένων, τὸ τέκνον
τῆς ἀπωτάτης Αἰθιοπίας, ὁ υἱὸς τοῦ Τιθωνοῦ καὶ τῆς Ἡοῦς,
εἷς τῶν πλησιεστέρων τοῦ Προϊάμου συγγενῶν,⁴ ἀπαστροφῶν

1. Τέτζη Λουκόφων 999: «Θαυμάζων ἐκεῖνης τὴν ρώμην ὁμοῦ καὶ
«τὸ κάλλος καὶ τὸ νεαρὸν τῆς ἡλικίας ἐδάχρυσε καὶ τοὺς Ἑλληνας πα-
«ρεκάλεε ταφῆς ἀξίουν τὴν νεάνίδα». Δὲν εἶνε δὲ πιθανὴ ἡ ὑπὸ Wel-
cker: Der epische Cyclos oder die homerischen Dichter: Bonn
1835—49 (ὁ 1 τόμ. ἐξεδόθη τὸ δεύτερον τῷ 1865), II, σ. 216, γενομένην
ἀποδοχῇ, ὅτι αἱ Ἀμαζόνες ἐν τῇ Αἰθιοπιδί μάχονται ἔριπποι, καίτοι αὐ-
ται συχνάκις παρίστανται ἔριπποι κατὰ τὴν ἀρχαιοτάτην. Πρβλ. Πινδ.
Ὀλυμπιον. 11, 47 «ἤ καὶ Ἀμαζόννας εὐπίπους καὶ ἐς Ἴστρον ἐλαύνων».
Πρὸς δὲ καὶ ἐπὶ ἀγγείων τιῶν εἰκονίζετο ἡ Πενθεσίλεια, ἀφ' ἵππου
πρὸς τὸν Ἀχιλλέα μαχομένη. Ἐν τοῦτοις ὁ Βιργίλιος: Αἰν. 11, 664
ἀναφέρει ἄρκα αὐτῆς «quum se Martia curru Penthesilea refert».
Πρβλ. τὸν αὐτὸν Βιργίλιον Αἰν. 1, 490 ἐφεξῆς καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα τοῦ
Σενέκα 270.

2. «Ὅτι ὁ Θεορίτης διατελεῖ ὡν ἔχθιστος τῷ Ἀχιλλεῖ καὶ τῷ Ὀδυσσεῖ πληροφореῖ ἡ Ἰλιάς ἐν B, 220 «ἔχθιστος δ' Ἀχιλῆι μάδιστ' ἦν ἦδ' Ὀδυσσῆϊ». Μισεῖ δὲ τοὺς δύο τούτους ἀρχηγούς τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοπέδου ὡς εκπροσώπους δύο κυριωτέρων ἀρετῶν, τῆς ἀνδρείας καὶ τῆς συνέπειας. Πρβλ. Ameis Homer's Ilias, Leipzig 1884 II, 220, ἐν ὑποσημειώσει. Μεταγενέστερος μῦθος παριστᾷ τὸν Ἀχιλλεῖα «Θερσιτοκτόνον» ἰδ. Τζέτζη Λυκοφρ. 999, Κόνιντον Σμυρναῖον: τῶν μεθ' Ὀμηρον λόγοι ἰδ'. 1, 722 ἐφεξῆς, Σχολ. Ἰλ. 1, C, Σχολ. Σοφοκλ. εἰς Φιλοκτ. 445. Ὡσαύτως καὶ ἡ γλυπτικὴ παράστησεν ἐν συμπλέγματι τὸν Ἀχιλλεῖα ἐφορμῶντα κατὰ τοῦ Θεορίτου. Συντριμμὰτα τοῦ συμπλέγματος τούτου ἰδ. παρὰ R. Schöne ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι τοῦ ἔτους 1866 πίν. 208, 1, 2, σ. 153 ἐξῆς· αὐτοῦ 1855 πίν. 76 καὶ Otto Jahn: Griechische Rilderchroniken: ἔργον ἡμιτελὲς μετὰ θάνατον αὐτοῦ καταλειφθὲν, ὅπερ συνεπλήρωσε καὶ ἐξέδωκεν ἐν Βόννῃ τῷ 1873 ὁ A. Michaelis, σ. 27.

3. Οὕτως ἐν Ὀλυμπίᾳ ὑπῆρχε γραφὴ Παναίνου, ἀδελφοῦ τοῦ Φειδίου, ἐν ἣ κατὰ Παυσαν. 5, 11, 6 « Πενθεσίλεια τε ἀριεῖσα τὴν ψυχὴν « καὶ Ἀχιλλεύς ἀνέχων ἐστὶν αὐτήν ». Πρὸς δὲ καὶ διάφορα ἀνάγλυφα ἐν σαρκοφάγαις. Ἴδε τὴν αὐτὴν παράστασιν ἐν εἰκόσιν ἐπὶ ἀγγείων παρὰ Gerh'ard : Auserlegene griechische Vasenbilder : Berlin 1836—58, v, σ. 205—207, καὶ ἐπὶ τριῶν τ. c. 4—5, ἐνθα ἡ μὲν Πενθεσίλεια παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἀχιλ. ἐπικαλεῖται τὸν οἰκτον αὐτοῦ, ὁ δ' Ἀχιλ. ἀνῶθεν ὥσθ' τὸν φονικὸν σίδηρον ἐντὸς τοῦ στήθους αὐτῆς. Πρὸλ. 1. Overbeck : Gallerie heroischer Bildwerke der alten Kunst 1, Leipzig 1851—53 σ. 497, καὶ Bull. d. Inst. 1868, 136. Τὴν προσέλευσιν καὶ ὑποδοχὴν τῶν Ἀμαζόνων παρὰ τῇ γραφῇ Πριαμῶ ἴδε παρὰ Brunn Rilievi delle urne etrusche I. Roma 1870. σ. 67.

4. Ἰλ. 20, 237, ἔνθα ὁ Τιθωνὸς παρίσταται ὡς ἀδελφὸς τοῦ Πριάμου, διότι ἀμφοτέρους ἐγέννησεν ὁ Λαομέδων ὁ υἱὸς τοῦ Ἴλου. Ὁ δὲ Τιθωνὸς οὗτος ὡς σύζυγος τῆς Ἥους ἀναφέρεται ἐν Ἰλ. 11, 4 ὡς

ἐν τῇ πανοπλίᾳ αὐτοῦ, ἥτις ἦν ἔργον τοῦ Ἡφαίστου. Ὁ Μένων οὗτος ἦν ὁ ὠραιότερος πάντων τῶν ἐν Τροίᾳ ἀνδρῶν, εὐγενὴς ὡς καὶ ὁ Ἀχιλλεύς καὶ ἀντάξιός αὐτοῦ ἀντίπαλος. Ἡ Θέτις ἐγίνωσκεν ὅτι ἐμελλεν ὁ υἱὸς αὐτῆς νάποθάνῃ ἅμα ὡς ἐβόνησε τὸν ἥρωα τοῦτον, καὶ ἐντεύθεν ἐξηγεῖται διατὶ ὁ Ἀχιλλεύς ἀπέφυγε νὰ συμπλακῇ μετὰ τοῦ Μένωνος, καθ' οὗ ἐφορμᾷ μὲν ὁ Ἀντίλοχος, ὁ πεφλημένος τοῦ Νέστορος υἱὸς καὶ ἀριστος τοῦ Πηλεΐδου φίλος, ὁ ἀντικαταστήσας παρὰ τῷ Ἀχιλλεῖ τὸν θανόντα Πάτροκλον, ἀλλ' ἐν τῇ πάλῃ ταύτῃ πίπτει φονεὺς ὑπὸ τοῦ Μένωνος, ἐνῶ ἠγωνίζετο νὰ διαφυλάξῃ καὶ ὑπερασπίσῃ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ τὸν φεύγοντα αὐτοῦ πατέρα Νέστορα, παράδειγμα ὑψίστης νικητῆς στοργῆς καὶ ἀφοσιώσεως ἀντάξιον τῆς περιπαθοῦς λύρας τοῦ Πινδάρου, ὅστις καὶ ἐξυμνεῖ τὴν ἀφοσίωσιν ταύτην¹. Τότε δὲ ἐγένετο ἀνάγκη ἵνα ἐκδικηθῇ πλέον ὁ Ἀχιλλεύς τὸν θάνατον τοῦ Ἀντιλόχου καὶ λάβῃ τὸν νεκρὸν ἀπὸ τῶν ἐχθρικῶν τάξεων. Ἀμελλητὶ ὅθεν κατέρχεται εἰς ἀγῶνα τοῦ Μένωνος, ἀδιαφορῶν περὶ τῆς ἑαυτοῦ τύχης, καίτοι προεγίνωσκεν αὐτὴν. Καθ' ὃν δὲ χρόνον συμπλακέντες οἱ δύο ἥρωες μάχονται κρατερῶς πρὸς ἀλλήλους, δέονται αἱ δύο μνῆρες αὐτῶν, ἡ Ἥως καὶ ἡ Θέτις, ἐκάστη ὑπὲρ τοῦ ἰδίου υἱοῦ, μέχρις οὗ ὁ Ζεὺς ζυγίσας ἐπὶ πλάστιγγος τὰς ζωὰς ἀμφοτέρων τῶν πολεμιστῶν, ἀπεφάνετο ὑπὲρ τοῦ Ἀχιλλέως καὶ κατὰ τοῦ Μένωνος, ὅστις πεσὼν ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ ἀγῶνος μεταφέρεται ὑπὸ τῆς θρηνοῦσης μητρὸς εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ Αἰθιοπίαν. Οἱ ἐνδοξότεροι τῶν τραγικῶν τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος, ὁ Αἰσχύλος καὶ ὁ Σοφοκλῆς², ἀπηναντίσαν δι' ἔργων δραματικῶν τὸν προκείμενον μῦθον, περὶ ὃν ἅμα ἠσχολήθησαν καὶ αἱ ὥραιαι τέχναι, αἵτινες παρέσταναν πᾶσαν τὴν ἱστορίαν τοῦ Μένωνος, ἥτοι τὰ περὶ ἐλευσεως αὐτοῦ εἰς Τροίαν, τὰ περὶ τῆς φθορᾶς τοῦ Διὸς ἀποφάσεως τῆς διὰ πλάστιγγος ληψείσης, τὰ περὶ τῆς μεταφορᾶς τοῦ σώματος αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Ἥως, ἢ ὑπὸ τῶν πτερωτῶν ἀδελφῶν Ὕπνου καὶ Θανάτου, καὶ τέλος τὰ περὶ τοῦ κομποῦ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἥρωος³. Τὰ δὲ περὶ τοῦ κομποῦ τούτου ἐστηρίζοντο ἰδίως ἐπὶ τῆς λατρείας, τῆς εἰς τὴν μνήμην τοῦ Μένωνος ἀπο-

« δ' ἐκ λεγέων παρ' ἀγανού Τιθωνοῦ ὦρονυθ'... » πρὸς. Ἀπολλοδ. 3, 12, 4. « Τιθωνὸν μὲν οὖν Ἥως ἀρπάσασα δι' ἔρωτα εἰς Αἰθιοπίαν κομίσει, καὶ ἐκεῖ συνελθούσα γενεῖ παῖδας Ἡμαθίωνα καὶ Μένωνα ». Διόδ. Σικελ. 4, 75.

1. Πυθιον. 6, 28 ἐφεξῆς, ἐνθα περιπλέκεται τὸ ἔργον τοῦ Νέστορος ὑπὸ τοῦ πληγέντος ὑπὸ βέλους ἵππου οὕτως, ὥστε ὁ γέρον κινδυνεύων ἐκάλεσε τὸν υἱὸν εἰς βοήθειαν καὶ ἐνέμεινε μὲν ὁ Ἀντίλοχος τὸν «στράταρχον Αἰθιοπῶν Μένωνα», ἐξηγγράσεν ὅμως διὰ τοῦ θανάτου αὐτοῦ τὴν σωτηρίαν τοῦ πατρὸς.

2. Τοῦ Αἰσχύλου ὑπάρχον δύο δράματα, ἐν ἐπιγραφόμενον « Μένων » καὶ ἕτερον « Ψυχαστασία ». Πρὸς. Πλουτ. ἱθ. 17. Ἰλ. X., 210 καὶ Ἀριστοφ. Βατρ. 1365. Τοῦ δὲ Σοφοκλέους ἕτερον ὑπὸ τὸν τίτλον « Μένων καὶ Αἰθίοπες ». Πρὸς. J. G. J. Hermann: Opuscula: 1827 Lipsiae τ. 7. σ. 343 ἐφεξῆς. G. W. Nitzsch: Die Sagenpoesie der Griechen: 1 Braunschweig 1852 σ. 607 ἐξῆς.

3. Πρὸς. τὸ ὑπὸ τοῦ Πανσανίου 5, 22, 2 περιγραφόμενον ἀνάγλυφον ἐν συμπλέγματι, ὅπου εἶδεν ἐν Ὀλυμπίᾳ «... βᾶθρον ἐστὶ... καὶ ἀγάλματα ἐπ' αὐτῷ Ζεὺς καὶ Θέτις καὶ Ἡμέρα (Ἥως), τὸν Δία ὑπὲρ τῶν τέκνων ἰκετεύουσιν, ταῦτα ἐπὶ μέσῳ τῷ βᾶθρῳ» οἱ δὲ ἦδη σχῆμα ἀντιτεταγμένων ὅτε Ἀχιλλεύς παρέχεται καὶ ὁ Μένων ἐπὶ ἐκατέρῳ τοῦ βᾶθρου πέρατι ἐκάτερος». Περὶ τοῦ κομποῦ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Μένωνος ἴδε παρὰ Φίλοστρ. 1, 7 καὶ περὶ τοῦ κομποῦ εἰς Ἀντίλοχον τὸν αὐτὸν 2, 7. Πρὸς. καὶ I. Overbeck: Gallerie heroischer Bildwerker κτλ. σ. 512—536. Περὶ τῆς μονομαχίας Ἀχιλλέως καὶ Μένωνος ἔπιθ. Conze Melesische Thongefäße σ. 3. σ. VI. Heydemann Archäologische Zeitung 1871, 168, Neapler Vasens. ἀριθ. 2430, 2781, Santangelo ἀριθ. 12. Περὶ τῆς ψυχαστασίας, ἥτοι περὶ τῆς σταθμίσσεως τῶν ψυχῶν ἀμφοτέρων τῶν μαχητῶν, δι' ἧς ἀπερασίσθη ἡ τύχη αὐτῶν, ἴδ. L. Schmidt Ann. d. Inst. 29, 118 ἐφεξῆς, Mon. 6, 5. Τὸ δὲ σῶμα τοῦ Μένωνος ἡ Ἥως συνήθως παρίσταται μεταφέρουσα εἰς Αἰθιοπίαν, πρὸς. Ot. Jahn Archäologische Beiträge 1847 σ. 108 καὶ Froehner: Choix des vases grecs πίν. 2. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν θεάτρῳ ἀναφέρεται ἡ Ἥως ἀρπάζουσα τὸ σῶμα τοῦ Μένωνος. Πρὸς. Πολυδ. IV, 130 « ἡ δὲ γέρανος μηχανήμα τί ἐστὶν ἐκ μετεώρου » καταφερόμενον ἐφ' ἀρπαγῇ σώματος, ἢ κέρχεται ἡ Ἥως ἀρπάζουσα τὸ σῶμα τοῦ Μένωνος». Ἐν τούτοις μυθολογείται, ὅτι καὶ ὁ Ὑπνος καὶ ὁ Θάνατος λαμβάνουσι μέρος ἐν τῇ ἀρπαγῇ τοῦ σώματος τοῦ Μένωνος, ὡς καὶ ἐν τῇ τοῦ Σαρπηδόνης. Πρὸς. Gerhard: Auserleg. Vas. κτλ. 221, 222. Mon d. I. 6, 21.

διδομένης οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ ἐν Σούσοις τάφου αὐτοῦ, ὅστις συνήθως ὑπελαμβάνετο καὶ ἴσχυεν ὡς ἡ πατρίς αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου αὐτοῦ τάφου, τοῦ περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ἐν Μυσίᾳ ποταμοῦ Αἰδῆπου κειμένου, ἐνθα συνήπιετο ὁ περὶ «μεμνονίδων ὀρνίθων» μῦθος, αἵτινες οὐδὲν βεβαίως ἄλλο εἶδιν, ἢ αὐτοὶ οἱ μετανάσται τοῦ Μένωνος Αἰθιοπες, οἱ τακτικῶς καθ' ἑκάστον ἔτος προσερχόμενοι ἐκ τῆς ἀπωτάτης Αἰθιοπίας περὶ τὸν τάφον τοῦ τεθνεῶτος ἠγέτου αὐτῶν, ὅπως τελέσωσιν ἐπ' αὐτοῦ τοὺς νενομισμένους ἀγῶνας καὶ θρηνησῶσιν αὐτόν. Ὁ Πανδανίασι περιγράφει ἐν ἱκανῇ λεπτομερείᾳ πᾶσαν τὴν περὶ τοῦ ἀνωτέρω κομποῦ παράστασιν ἐπαναλαμβάνομένην ἐν γραφῇ τινι τοῦ διασήμευ ζωγράφου Πολυγνώτου ἐν Δελφοῖς ἀνακειμένη, ἐνθα εἶδεν αὐτὴν ὁ Περιηγητής, ὅστις ἐπὶ λέξει φέρει τάδε περὶ τούτου «... ἐν δὲ τοῦ Μένωνος τῇ χλαμύδι καὶ ὀρνίθες εἰσιν» ἀπειρογασμένοι. Μεμνονίδες ταῖς ὀρνίθιν ἐστὶν ὄνομα, κατὰ δὲ ἔτος οἱ Ἑλλησπόντιοι φασὶν αὐτὰς ἐν εἰρημέναις ἡμέραις ἰέναι τε ἐπὶ τοῦ Μένωνος τὸν τάφον, καὶ ὁπόσον τοῦ μνήματος δέδρων ἐστὶν ἡ πύαξ ψιλόν, τοῦτο καὶ σαίρουσιν αἱ ὀρνίθες καὶ ὕγροις τοῖς πτεροῖς τοῦ Αἰδῆπου τῷ ὕδατι γαίνουσι, παρὰ δὲ τῷ Μένωνι καὶ παῖς Αἰθιοψὶ πεποιήται γυμνός, ὅτι ὁ Μένων βασιλεὺς ἦν τοῦ Αἰθιοπῶν γένους. Ἀφίκετο μέντοι ἐς Ἰλιον οὐκ ἀπ' Αἰθιοπίας, ἀλλ' ἐκ Σούσων τῶν Περσικῶν καὶ ἀπὸ τοῦ Χοάσπου ποταμοῦ, τὰ ἔθνη πάντα ὅσα ὄκει μεταξὺ ὑποχείρια πεποινμένοι. Φρύγες δὲ καὶ τὴν ὁδὸν ἐπὶ ἀποφαίνουσι, δι' ἧς τὴν στρατιὰν ἤγαγε, τὰ ἐπιτομα ἐκλεγόμενος τῆς χώρας τέτυπται δὲ διὰ τῶν μονῶν ἡ ὁδός². Χωρὶς κεῖται πάσης ἀμφιβολίας ὅτι ἐν ταῖς παραδόσεσι ταύταις ὡς βάσις ὑπόκεινται ἀρχαῖοι καὶ ἐξ Ἀνατολῆς τὴν καταγωγὴν ἔλκοντες μῦθοι καὶ συνήθειαι, αἵτινες ἐνωρίτατα βεβαίως εἶχον διαδοθῇ κατὰ τὰ παράλια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας τῆς διομολογουμένης ὅμως ταύτης ἀληθείας ἐξαιρέσιν ποιεῖ μόνον ὁ περὶ Μένωνος μῦθος, ὅστις, ἀπληλαγμένος ὢν ξενωτρόπου ἐπιρρεασμοῦ, ἀείποτε ἐνηκολούθει κατ' ἰδίαν ἐμπνευσὶν καὶ ἐκτίμωσιν γεραίρων τὴν μνήμην τοῦ ἥρωος. Οὕτω δ' ἐμυθεύετο ὅτι ἡ πρωινή δρόσος οὐδὲν ἄλλο ἦν, ἢ δάκρυα τῆς Ἥως καθ' ἐκάστην πρωίαν καταλειδόμενα ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ πεφλημένου αὐτῆς υἱοῦ· ὅτε δὲ ὀψιότερον ἐν Αἰγύπτῳ, παρὰ τὰς Θήβας ἠκούοντο οἱ φθόγγοι τοῦ ἀρχαίου ἐκείνου κολοσσοῦ, ἐπίστευον οἱ ἄνθρωποι ὅτι ἤκουον τὸν περιδρόπον ἐκεῖνον ἀρχαῖον ἐξ Ἀνατολῆς ἥρωα, ἔθωνται χαίροντες διὰ τῶν φθόγγων ἐκεῖνων τὴν μνῆρα αὐτοῦ, τούτεστι ἐνόμιζον ὅτι ἔζη εἰσέτι ὁ Μένων, ἐνῶ περὶ τοῦ ἀντιπάλου αὐτοῦ καὶ νικητοῦ Ἀχιλλέως, τοῦ υἱοῦ τῆς Νηρηίδος, ἐπίστευον μετὰ πεποιθήσεως ὅτι ἀναυδὸς ἔκειτο οὐ μόνον ἐντὸς τοῦ κατὰ τὸν Ἑλλησπόντον τάφου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ ἐν Θεσσαλίᾳ πατρίδι³.

Μετὰ ταῦτα ὁ Ἀχιλλεύς καταδιώκεται ὑπὸ τῶν πνευμάτων τῶν ἐν τῇ μάχῃ πεσόντων μέχρις αὐτῶν σκεδὸν τῶν τοιχῶν τῆς πόλεως, ἥτοι μέχρι τοῦ φθοροῦ τόπου τῶν «σκαίων πυλῶν», ὅπου ὁ Ἀπόλλων πλέον ἢ ἅπαξ εἶχε μέχρι τοῦδε καταστείλει τὴν ὀρμὴν τῶν Ἑλλήνων, ὁσάκις ἐπύρχετο αὐτοῖς ἡ ἰδέα νὰ καταστρέψωσι τὴν πόλιν πρὸ τοῦ εἰμαρμένου τῆς πτώσεώς της χρόνου. Καὶ ἥδη παρὰ μικρὸν παρεδίαζεν ὁ Ἀχιλλεύς τὴν εἰς τὴν πόλιν εἰσοδόν, ὅτε βάλλεται ὑπὸ βέλους τοῦ Πάριδος, ὁ διεύθυνεν ὁ Ἀπόλλων, κατὰ τὴν πτέρναν, τὸ μόνον τρωτὸν τοῦ σώματος αὐτοῦ μέρος, συμφῶνως πρὸς τὸν νεώτερον περὶ τούτου μῦθον⁴. Ἐν δὲ τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις ἀναφέρεται μνηστεία

1. 10, 31. 5—7. Στραβ. 13, 587. Ὁβιδ. Μεταμ. 13, 576 ἐξῆς. Αἰλιαν. «Περὶ ζώων» 5, 1. Πλίν. Natur. Hist. 10, 74 Serv. V. A. 1, 751. Cramer Ar. Paris 1, 25.

2. Περὶ τῆς ὁδοῦ, ἣν διήλθεν ὁ Μένων μεταβαίνων εἰς Ἰλιον ἐκ Σούσων διὰ Φρυγίας, ἴδ. καὶ Διόδ. Σικελ. 2, 22· πρὸς. L. Preller, Griechische Mythologie κτλ. II, σ. 361, καὶ Welcker: Der epische Cyclos κτλ. 2, 204 ἐφεξῆς.

3. A. Boeckh: Corpus inscriptionum graecorum: ἀριθ. 4, 747.

4. Περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀχιλλέως διὰ τοῦ Ἀπόλλωνος παρέχει ἥδη καὶ ἡ Ἰλιάς εἰδήσεις τινὰς ἐν Τ. 410 καὶ 417. Φ. 278. X., 359, ἐνθα ὁ ἀποθνήσκων Ἐκτωρ ἀπειλεῖ τὸν Ἀχιλλεῖα διὰ θανάτου τοιούτου (δηλ. διὰ τοῦ Ἀπόλλωνος). Πρὸς. Σοφοκλ. Φιλοκτ. 334. Βιργιλ. Αἰν. 6, 56. Ὁρατ. Ὀδ. 4, 6, 3—24. Περὶ δὲ τοῦ μόνου τρωτοῦ μέρους τοῦ σώματος τοῦ Ἀχιλλέως, ἥτοι τῆς πτέρνης ἴδε Ὑγίνου μυθ. 107. Κατὰ δὲ τὴν Ἰλιάδα Φ., 166 τραυματίζεται κατὰ τὴν δεξιὰν χεῖρα.

τις τοῦ Ἀχιλλέως μετὰ τῆς Πολυξένης, καθ' ἣν φονεύεται ὁ ἥρωες οὗτος ἐξ ἐπιβουλῆς ἐν τῷ ἐν Θύμβρῃ ναυ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὃν εἶχε μῖαναι πρότερον διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Τρωΐλου.¹ Ἐν τοῦτοις ὅπως ποτ' ἂν ἦ, αἰτία τοῦ θανάτου τοῦ Ἀχιλλέως εἶνε αὐτὸς ὁ Ἀπόλλων, ὁ προστάτης τῆς Τροίας καὶ τῶν Πριαμιδῶν, ὅστις τοδοῦτον ἐξοργίζεται ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Τρωΐλου καὶ Ἐκτορος, ὥστε λησμονεῖ καὶ αὐτὰς τὰς ὑποσχέσεις αὐτοῦ, δοθείδας κατὰ τοὺς γάμους τοῦ Πηλέως καὶ τῆς Θέτιδος, πρὸς ἣν λέγει ὅτι δὲν ἠθελε συντελέσει εἰς τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ τῆς Ἀχιλλέως· καὶ ὅμως «αὐτὸς ὁ τὰδ' εἰπὼν, αὐτὸς ἐστὶν ὁ κτα-
«νὼν τὸν παῖδα τὸν ἐμὸν», λέγει ἡ Θέτις².

(Ἀκολουθεῖ).

Π. Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ δ. φ.

Καθηγητὴς τοῦ γυμνασίου Μοναστηρίου.

Η ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑ.

(Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ ἄρθρου **Εὐδαιμονία** τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ ΜΕΛΙΣΣΑ ἀνεκδότου πονήματος τοῦ ἐκ τῶν συν-
εργατῶν ἡμῶν κ. Μ. Ε. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ).

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν).

δ'. Πῶς κτᾶται ἡ εὐδαιμονία.

1. Δύναται τις νὰ ζῇ εὐτυχῆς, μόνον ἂν φέρῃται κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς φρονήσεως, τῆς χρηστότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης, δὲν δύναται δὲ ν' ἀσκή τὰς ἀρετὰς ταύτας, χωρὶς νὰ ἦνε εὐτυχῆς· ὥστε ὁ μὴ ὢν σώφρων, χρηστὸς καὶ δίκαιος ἐστὶ ἀναποδράστως δυστυχῆς.

Ἐπίκουρος.

2. Ἴνα μὲν εὐπλοῦσθωμεν, ἔχομεν ἀνάγκην κυδερνήτου καὶ ἀέρος, ἵνα δὲ εὐδαιμονήσωμεν, λογισμοῦ καὶ τύχης.

Κύψελος.

3. Ἀσχολήθητι ἐπιμελῶς εἰς τὸ νὰ δεσπόζῃς τῶν παθῶν σου, διότι τοῦτο εἶνε τὸ μόνον μέσον πρὸς ἐπίτευξιν τῆς εὐτυχίας.

D. CARON.

4. Πᾶσα εὐδαιμονία παρασκευάζεται διὰ θάρρους καὶ ἐργασίας.

BALZAC.

5. Οὐδεμία ἄλλη ὁδὸς ἄγει ἐπὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἀσφαλέστερον παρὰ τὴν τῆς ἀρετῆς. Ἄν ἀφίκηται τις εἰς τὸ ποθητὸν τέρμα, εὐρίσκει τὴν εὐδαιμονίαν καθαρωτέραν καὶ ἡδυτέραν δι' αὐτῆς· ἂν μὴ τύχῃ τοῦ ποθομένου, αὐτὴ εἶνε ἡ παραμυθούσα αὐτόν.

J. J. ROUSSEAU.

6. Ἐν τῶν ἀσφαλεστάτων τῆς εὐδαιμονίας μέσων εἶναι νὰ γινώσκῃ τις νὰ διατηρῇ τὴν ἐκτίμησιν ἑαυτοῦ, νὰ δύναται ν' ἀτενίσῃ ὅλον αὐτοῦ τὸν βίον ἄνευ αἰσχύνης, ἄνευ τύψεως τοῦ συνειδότος, χωρὶς ν' ἀνευρίσκῃ ἐν αὐτῷ εὐτελεῖ τινα προᾶξιν, ἀδικίαν τινὰ ἢ βλάβην, ἣν προσεποίνδεν ἄλλοις καὶ ἣν δὲν ἐπληρώσῃ.

CONDORCET.

7. Τὴν εὐδαιμονίαν αὐτοῦ ἐργάζεται τις μόνον ἀσχολούμενος περὶ τῆς τῶν ἄλλων.

BERNARDIN DE SAINT-PIERRE.

8. Ἡ εὐδαιμονία ἀνῃκει τῷ παρασκευάζοντι εὐδαίμονα.

DELILLE.

9. Εὐδαιμονέστατος πάντων ἀνθρώπων ὁ ὑπὲρ τῆς πατρίδος θνήσκων.

Μαντιεῖον τῶν Δελφῶν.

10. Μὴ ἐλπίζε ποτὲ ἀνέφελον εὐδαιμονίαν, ἀλλὰ διάγραφον δεαυτῷ πρόγραμμα ἀγαθοεργίας, ὅπερ θ' ἀντιτάσῃς πρὸς τὸ

τῆς φύσεως, ὅπερ μᾶς καταδιώκει ἐνίοτε. Οὕτω θ' ἀνυψωθῇς, οὕτως εἰπεῖν, ὑπεράνω αὐτῆς διὰ τῆς ὑπεροχῆς συστήματος, ὅπερ ἐπανορθοῖ τὰς ἀταξίας τοῦ προγράμματος αὐτῆς. Θὰ ἦσαι εὐδαίμων τὴν ἐσπέραν, ἂν ἐποίησας πλείοτερον ἀγαθὸν τοῦ ὑπ' αὐτῆς προσγενομένου σοι κακοῦ. Οὗτος εἶναι ὁ μοναδικὸς τρόπος τοῦ πρὸς τὸν βίον συμβιβασμοῦ. Πῶς νὰ μισήσῃ τις ὑπαρξιν, καθ' ἣν ἀποβαίνει ἡδὺς ἑαυτῷ, ὠφέλιμος γινόμενος τοῖς ἄλλοις;

DIDEROT.

11. Ἐν τῶν πρώτων μέσων ἡ μᾶλλον τὸ μόνον μέσον τοῦ νὰ ἡμεθα εὐδαίμονες εἶνε ν' ἀσχολῶμεθα περὶ τῆς εὐδαιμονίας τῶν περὶ ἡμᾶς.

LABOUISSÉ.

12. Θυσιάζων τις τὰ πάντα εἰς τὸ καθῆκον αὐτοῦ, εἶναι βέβαιος ὅτι θὰ φθάσῃ εἰς τὴν εὐδαιμονίαν.

FLORIAN.

13. Ἡ ἠθικὴ εἶνε ὁ ἀληθὴς, ὁ μόνος κανὼν τῆς εὐδαιμονίας.

SANIAL DUBAY.

14. Τὸ ἀσφαλέστατον μέσον εἰς ἐπίτευξιν τῆς εὐτυχίας εἶνε νὰ μὴ ἔχῃ τις οὐδενὸς ἀνάγκην πρὸς τοῦτο.

L. J. LARCHER.

15. Μόνον διὰ τῶν στερηθέντων ἐπιτυγχάνεται ἡ εὐτυχία.

MME D'ARCONVILLE.

16. Τὸ μέσον τοῦ διελθεῖν ἡδέως τὸν βίον εἶνε ἡ προτίμησις τῶν ἐκ τῆς ἔξεως προερχομένων ἡδονῶν ἀντὶ τῶν ἐκ τῆς μεταβολῆς πηγαζουσῶν.

LEVIS.

17. Ἴνα ζῇ τις εὐδαίμωνως, ἔχει ἀνάγκην τέχνης, τάξεως καὶ μέτρου.

Πορτογαλικὴ παροιμία.

18. Ὁ ἄνθρωπος κατασκευάζει τὴν εὐδαιμονίαν αὐτοῦ ὡς ἡ μέλισσα τὸ μέλι αὐτῆς.

DESCHANEL.

19. Ἡ τέχνη τοῦ νὰ ἦνέ τις εὐτυχῆς συνίσταται εἰς τὴν τέχνην τοῦ διανέμειν τὴν ἐλπίδα καθ' ὅλον τὸν βίον, τοῦ συνεχίζειν ἀδιακόπως τὸν ροῦν αὐτῆς.

MME NECKER DE SAUSSURE.

20. Καλλιτέρα συνταγὴ πρὸς ἐπίτευξιν τῆς εὐδαιμονίας δὲν ὑπάρχει παρὰ τὸ νὰ λαμβάνῃ τις τὸν χρόνον ὡς ἐρχεται, τοὺς ἀνθρώπους ὅποιοι εἶνε καὶ νὰ ἦνε καλῶς διατεθειμένος πρὸς ἑαυτόν.

MME DU DEFFANT.

ε'. Πόθεν ἐξαρτᾶται ἡ εὐδαιμονία.

1. Ἡ εὐδαιμονία ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν συναισθημάτων μᾶλλον ἢ τῶν γεγονότων.

MME, ROLAND.

2. Ἡ εὐδαιμονία ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ψυχῆς, ἐκ τῆς καρδίας, ἐκ τοῦ πνεύματος καὶ ἐκ τοῦ σώματος. Ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ψυχῆς διὰ τῆς ἀρετῆς, ἥτις ἐμβάλλει ἡμῖν ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν Θεόν· ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς καρδίας διὰ τῆς ἀγαθότητος, ἐξασφαλιζούσης ἡμῖν τὴν ἀγάπην τῶν ἄλλων· ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ πνεύματος διὰ τῆς εὐφύας, τῆς ἐκπαιδεύσεως, τῆς τάξεως, τῆς οἰκονομίας· ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ σώματος διὰ τῆς ἐγκρατείας, ἥτις δίδει τὴν υγιειαν.

L. J. LARCHER.

3. Ἄς καθιστῶμεν τὴν εὐδαιμονίαν εὐκόλον· ἡ εὐδαιμονία ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ χαρακτῆρος ἡμῶν πολὺ πλέον ἢ ἐκ τῶν περιστάσεων τοῦ ἡμέτερου βίου.

4. Δὲν ἐξαρτᾶται παρ' ἡμῶν νὰ ἡμεθα εὐτυχεῖς, παρ' ἡμῶν ὅμως ἐξαρτᾶται νὰ ἡμεθα ἄξιοι τῆς εὐτυχίας.

L. J. LARCHER.

στ'. Ἡ χοῆδις τῆς εὐδαιμονίας.

1. Ὡςπερ οἱ ἐν εὐοδίᾳ πλέοντες ἔχουσιν ἔτοιμα καὶ τὰ εἰς τὴν τρικυμίαν ἀναγκαῖα, οὕτω καὶ οἱ φρόνιμοι τῶν εὐτυχοῦντων ἔχουσιν ἐτοιμάσει καὶ τὰ πρὸς τὴν ἀτυχίαν βοηθήματα.

Πλούταρχος.

2. Ὅταν πάντα σου τὰ πράγματα κατεσθῶνται, ἀνάμενε μεταβολὴν, καὶ πάλιν, ὅταν ὑπὸ ἀπροσδοκίτων συμφορῶν περιβάλλῃσαι, φαντάζου τὰ χρηστὰ καὶ καλλίτερα.

Νεῖλος.

3. Ὅταν εὐπλοῆς, τότε πρὸ πάντων ἐνθυμοῦ τὴν τρικυμίαν.

Ἅγιος Γρηγόριος.

4. Ἡ ταπεινὴ ψυχὴ ὑπὸ μὲν τῆς εὐημερίας χαυνοῦται, ὑπὸ δὲ τῶν συμφορῶν καθαιρεῖται.

Ἐπίκουρος.

5. Εὐτυχῶν μὴ ἔδο υπερήφανος, ἐν ἀπορίᾳ δὲ γινόμενος, μὴ ταπεινοῦ. Τὰς μεταβολὰς τῆς τύχης γίνωσκε νὰ φέρῃς γενναίως.

Φαβωρίνος.

1. Ἰδ. Ὑγῖνον μυθ. 110. Serv V. A. 3,322. Φιλόστρατον Ἐρ. 737. Περὶ O. Jah: Ἀρχαιολογ. Ἐφημ. 1869, 1. ἐξῆς, ὅστις ἀποδείκνυσι τὴν μνηστειάν Ἀχιλλέως καὶ Πολυξένης ἐπὶ σαρκοφάγου τινὸς γεγλυμμένην.

2. Αἰσχύλ. παρὰ Πλάτωνα ἐν Πολιτείας 6' 383 B.